

Právní rádce

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI SATLAS consulting spol. s r.o.

13. 12. 2012
číslo 22/12

Mrtvé duše

Historicky první přímá volba našeho prezidenta začala historicky první ostudou s neexistujícími nebo nedohledatelnými petenty na návrhových arších. Podezírat ctihodné ženy a muže ucházející se o první úřad státu ze shromažďování podpisů mrtvých duší by bylo, doufejme, za hranicí dobrého vkusu. Nabízí se ovšem jiná pochybnost: je vůbec náš systém evidence obyvatelstva natolik v pořádku, aby se na něj dalo při takových příležitostech spolehnout?

Proti extrémům, kdy všemocný Sbor národní bezpečnosti musel v evidenci obyvatelstva vědět o každém skoro úplně všechno, jsme se dostali do situace, kdy státní orgány nemohou o nikom vědět vůbec nic. Působí až anekdoticky, když ministerstvo vnitra nezna skutečné bydliště prezidentského kandidáta, který byl dlouhá léta premiérem a předsedou Sněmovny. Míne- no vážně to vše svědčí o pravděpodobně nepředstavitelném chaosu, který v evidenci obyvatelstva panuje.

Není tomu ani tak dávno, kdy třeba ani majitel nemovitosti nemohl vědět, kdo je v jeho domě trvale hlášen, natož aby přihlašování osob mohl nějak ovlivnit. Běžné byly případy exekuce v místech, které povinný uvedl jako bydliště, ale nikdy se tam nevyskytoval, což vedlo k mnoha vylučovacím žalobám těch, jejichž majetek mohl být exekucí postižen. Po čase naše legislativa uznala, že ochrana osobního údaje o bydlišti je stejně silná, jako právo vlastníka vědět, kdo užívá jeho majetek a bylo dokonce laskavě umožněno, aby majitel domu dal k přihlášce k pobytu v jeho majetku souhlas.

Jenže co s těmi, kdo někde trvalé bydliště mají, ale už léta se tam nezdržují? Takoví lidé

třeba v dobré víře uvádějí svoji novou adresu a ani je nenapadne, že železná logika evidence obyvatelstva pracuje jen s adresou starou, kterou oni třeba dávno zapomněli. Co s těmi, kdo jinou adresu uvádějí ve zlé víře, ale přesto jako osoby existují a evidence obyvatelstva je nemůže popřít? Stav, kdy se nesmím nikoho zeptat, kde vlastně bydlí nebo si to nedej bože ověřit, se dá jistě hájit ochranou soukromí. V tomto ohledu si můžeme vzpomenout na polovinu devadesátých let, kdy se u nás brojilo proti evidenci dlužníků bank právě pod egidou ochrany osobních údajů. Byli jsme tehdy v tomto ohledu neohleduplnější zemí v Evropě. Dnes po vlně krachů většiny tuzemských bank vám každý bankéř řekne, že si život bez seznamu úvěrově nespolehlivých nedovede představit.

V evropském kontextu existují dva základní systémy prokazování totožnosti obyvatelstva. Systém německý, který jsme za války převzali i my, a systém britský, kde nejsou žádné osobní průkazy totožnosti. A k tomu zřejmě směřujeme. Neměli bychom ale zapomínat, že v britském právním systému platí jedna důležitá zásada, že pokud někdo něco nekalého provede, vždy se na to dříve nebo později přijde. U nás naopak platí zásada, že pokud někdo něco nekalého provede, nepřijde se na to s největší pravděpodobností nikdy. Chaos v evidenci obyvatelstva tomu jen nahrává.

Prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc.
vedoucí Katedry evropského práva
Právnícké fakulty UK v Praze

Autor pravidelně bloguje na internetových stránkách Managerweb.cz

Novela občanského soudního řádu

Dne 27. 11. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 404/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Novelou si zákonodárce kladl za cíl odstranit ty problémy justice, které v současné době považuje za nejpálčivější, a tím přispět k zefektivnění občanského soudního řízení. Má jí být posílena elektronizace justice v civilním řízení, provedena koncepční změna právní úpravy nedobrovolných hospitalizací, posílena procesní práva nezletilých dětí a státních příslušníků třetích zemí v občanském soudním řízení či změněna úprava obnovy řízení před Ústavním soudem v případech, kdy Evropský soud pro lidská práva ve svém rozhodnutí konstatoval porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a to tak, aby Ústavní soud mohl na návrh v rámci obnovy řízení změnit svoje původní rozhodnutí i v jiných, než jen trestních věcech; tato změna se týká zákona o Ústavním soudu. Především však dochází k zásadní změně v právní úpravě institutu dovolání, jejímž cílem je jednak vyřešit

(Pokračování na stránce 2)

**V aktuálním čísle
mimo jiné najdete:**

- TÉMA: MANAGEMENT – JAK HO ZÍS- KAT A JAK SE HO ZBAVIT?
- KAREL ELIÁŠ: PROČ POTŘEBUJEME NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK?
- RESTRUKTURALIZACE JE STÁLE ČASTĚJŠÍM CÍLEM PODVODŮ
- JAK SE VRACÍ SOUDNÍ POPLATEK PO NOVELE?
- SKONČÍ ŠIKANÓZNÍ INSOLVENČNÍ NÁVRHY?

**Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz**

Blažek chce pro ochranu osobních údajů formu směrnice

Ministr spravedlnosti Pavel Blažek se v Bruselu zúčastnil jednání Rady ministrů spravedlnosti. Na pořadu schůze bylo připravované nařízení EU k ochraně osobních údajů, trestní směrnice, ale také problematika vymáhání přeshraničních pohledávek. „Členské státy musí mít dostatek prostoru pro zohlednění vnitřních postupů a předpisů v tak rozdílných oblastech, jako jsou volby, veřejné zakázky, správní řízení nebo přístup k informacím. Tuto flexibilitu zajistí, pokud bude mít předpis povahu směrnice, jako je tomu doposud, nikoli nařízení, jak navrhl Komise. Nařízení z povahy věci mění vnitrostátní právní řády zvnějšku a možnosti flexibility jsou daleko menší. Česká republika proto podporuje právní formu směrnice,“ řekl ministr spravedlnosti Pavel Blažek při projednávání nové legislativy k ochraně osobních údajů. Na jednání se také diskutovaly dvě nové trestní směrnice. Konkrétně je to směrnice o zmrazování a konfiskaci výnosů trestné činnosti v EU a směrnice, kterou se stanoví trestní sankce za zneužití informace v obchodním styku a manipulaci s trhem. Obě minist

(Pokračování na stránce 2)

(Pokračování ze stránky 1)

neúnosné zatížení Nejvyššího soudu, jednak posílit jeho roli jako sjednotitele judikatury. Změna také reflektuje nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, kterým bylo uplynutím dne 31. 12. 2012 zrušeno stávající ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) pro jeho nepředvídatelnost. Novela má rovněž vyřešit další nečnosti dosavadní právní úpravy, kterou vytkl ve svém nálezu ze dne 16. 10. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 16/12, Ústavní soud a která spočívá v dle Ústavního soudu nedostatečné lhůtě k zaplacení nebo k podání námitek v případech vydání směnečného nebo šekového platebního rozkazu dle § 175 odst. 1 občanského soudního řádu. Vedle občanského soudního řádu je novelizován rovněž zákon o Ústavním soudu a zákon o soudních poplatcích. Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2013. Více na <http://www.codexisuno.cz/Oss>

Novela zákona o spotřebních daních

Dne 27. 11. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 407/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Zákon o spotřebních daních je právě publikovanou novelou měněn v bezmála 200 novelizačních bodech. Změny se dotýkají například zajištění daně, pravomocí správce daně, ustanovení o dani z minerálních olejů, dani z lihu, dani z piva či dani z vína a meziproduktů, ale i mnoha ustanovení dalších. Mění se také sazby daně z tabákových výrobků, zcela nově zní část šestá o správních deliktech. Vedle zákona o spotřebních daních je novelizována více než desítkou dalších zákonů, mezi nimi třeba zákon o České obchodní inspekci, živnostenský zákon, zákon o komoditních burzách, zákon o investičních pobídkách, zákon o Finanční správě České republiky, zákon o Celní správě České republiky, ale i zákony další. Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou některých svých ustanovení, dnem 1. 1. 2013. Více na <http://www.codexisuno.cz/Osv>

Novela zákona o doplňkovém penzijním spoření

Dne 27. 11. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 403/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, a další související zákony.

Zákon v rámci III. pilíře penzijního systému vytváří mechanismus dávek, tzv. předdůchodů, které při splnění zákonných parametrů umožní osobám ve věku blízkém důchodovému věku řešit finanční zabezpečení v případě tíživé životní situace. Dle důvodové zprávy je jeho cílem zabezpečit, aby osoby ve věku blízkém věku důchodovému měly možnost čerpat peníze ze systému doplňkového penzijního spoření ještě před dosažením důchodového věku, tedy v období, které pro ně může být obtížné z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce. Zároveň má být zajištěno, aby pobírání těchto dávek nemělo dopad na vyšší důchodových nároků z průběžného I. pilíře a na veřejné zdravotní pojištění těchto osob. Společně se zákonem o doplňkovém penzijním spoření je novelizován také zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zákon o daních z příjmů, zákon o důchodovém pojištění a zákon o veřejném zdravotním pojištění. Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2013. Více na <http://www.codexisuno.cz/Osr>

Novela zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Dne 27. 11. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 406/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto novelizačního zákona má být dosaženo takové právní úpravy rozhlasového a televizního vysílání, která by umožnila eliminovat zvýšenou hlasitost reklam oproti ostatním částem televizního vysílání. Tento jev je vnímán negativně nejen v rámci České republiky, ale celosvětově. Prozatím však neexistoval žádný nástroj, kterým by bylo možné autoritativně zasahovat v případech, kdy je v televizním vysílání výrazně zvýšená hlasitost reklamy oproti ostatním částem vysílání, neboť provozovatelům televizního vysílání doposud není uložena žádná specifická povinnost udržovat stejnou úroveň hlasitosti u všech částí vysílání. V důsledku toho ani není definována žádná skutková podstata správního deliktu, která by zvýšenou hlasitost reklamy oproti ostatním částem vysílání postihovala. Zákon je reflexí na časté stížnosti a podněty diváků a má tuto situaci změnit. Nová právní úprava je dle důvodové zprávy založena na porovnání zvukové intenzity reklamy a ostatních částí vysílání před a po reklamě tak, aby byla odstraněna osobou sledující televizní vysílání vnímaná disproporce v intenzitě zvuku. Protože budou při praktické aplikaci hrát roli technické aspekty měření zvukové intenzity, je stanovena povinnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání určit prováděcím právním předpisem další podrobnosti. Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 6. 2013. Více na: <http://www.codexisuno.cz/Osu>

Novela zákona o vyvlastnění, o dani dědické, dani darovací aj.

Dne 27. 11. 2012 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 405/2012 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č.

(Pokračování na stránce 3)

(Pokračování ze stránky 1)

Blažek podpořil, zatímco u směrnice o boji vedené trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy EU uvedl, že EU by neměla zasahovat do systémů trestního práva hmotného, třeba při stanovení promlčení. Více na <http://pravnicaradce.ihmed.cz/c1-58946000>

Sbírka: Vyšla vyhláška ke stavebnímu zákonu

Ve Sbírce zákonů vyšlo v poslední době několik nových vyhlášek. Například Ministerstvo pro místní rozvoj změnilo vyhlášku č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Stalo se tak vyhláškou č. 431/2012 Sb. Změny se týkají například jejího § 21. Jde například o nové znění odstavce 4: „Na pozemcích staveb pro bydlení lze kromě stavby pro bydlení umístit stavbu nebo zařízení související s bydlením či bydlení podmiňující a provést terénní úpravy potřebné k řádnému a bezpečnému užívání pozemků, staveb a zařízení na nich, není-li z prostorových a provozních důvodů možno zabezpečit uvedené funkce ve stavbě pro bydlení. Na pozemcích rodinných domů lze dále umístit jednu stavbu pro podnikatelskou činnost do 25 m2 zastavěné plochy a do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepenou nejvýše do hloubky 3 m. Na pozemcích staveb pro rodinnou rekreaci lze kromě stavby pro rodinnou rekreaci umístit stavbu nebo zařízení související s rodinnou rekreací či rodinnou rekreací podmiňující a provést terénní úpravy potřebné k řádnému a bezpečnému užívání pozemků, staveb a zařízení na nich.“ Vyhláška provádí stavební zákon, jehož významná novela vstupuje v účinnost 1. ledna 2013, stejně jako tato vyhláška. Více se dočtete na internetové adrese <http://pravnicaradce.ihmed.cz/c1-58924590>

Ondřej Stříbný je novým advokátem Vilímková, Dudák & Partners

Advokátní kancelář Vilímková, Dudák & Partners má nového advokáta. Stal se jím Ondřej Stříbný. Specializuje se na oblast bankovníctví, financí a práva nemovitostí. Dříve čtyři roky pracoval v advokátní kanceláři Clifford Chance. Personální změny sledujeme na našem webu www.pravnicaradce.cz

LIDÉ

Jaroslav Škubal: Sebelepší zákony jsou zbytečné, pokud je problém domoci se svých práv

S Jaroslavem Škubalem, partnerem a šéfem pracovního právního týmu PRK Partners o současném pracovním právu, postavení manažerů, pohovorech, konkurenčních doložkách i zatím poslední výrazné novele zákoníku práce. Přinášíme vám ukázkou z rozhovoru, který najdete v listopadovém čísle a na našich webech.

ROZHOVOR

(Pokračování na stránce 3)

(Pokračování ze stránky 2)

416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění zákona č. 209/2011 Sb. Zákon o vyvlastnění nebyl od svého přijetí až do poloviny tohoto roku novelizován, jen v roce 2009 vedla nutnost řešit specifické problémy staveb dopravní infrastruktury k přijetí speciální úpravy v podobě zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury. Obecná úprava vyvlastnění, která se i v těchto případech aplikovala, byla totiž shledána za překážku v přípravě dopravních staveb, vodních děl a energetických sítí. Po více než pěti letech účinnosti však zákonodárce na základě zkušeností z uplatňování zákonů dospěl k závěru, že zde existují problémy, které nelze řešit pouhým výkladem ani metodickým působením Ministerstva pro místní rozvoj. Právě publikovaný zákon má dle důvodové zprávy ambici upřesnit základní podmínky pro vyvlastnění, kdy má být více akcentován pokus získat potřebná práva dohodou, k čemuž je podrobněji upraven postup vyvlastnítele ještě před podáním žádosti o vyvlastnění, ale také přispět k řešení současných problémů při stanovení výše náhrady za vyvlastnění a při projednávání vyvlastnění v řízení před soudem, kdy má být zajištěn nejvyšší možný stupeň ochrany subjektu, kterého má vyvlastnění postihnout. Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 2. 2013. Více na internetové adrese <http://www.codexisuno.cz/Ost>

Zdroj: CODEXIS®

Písemnost závazku zaplatit smluvní pokutu

Dne 31. 10. 2012 rozhodl Nejvyšší soud ve věci sp. zn. 33 ICdo 15/2012, která se týkala přihlášky uznaného závazku do insolvenčního řízení. Tento závazek měl být z části založen na smluvní pokutě, která ale nebyla sjednána písemně. Dovolatel v dovolání použil mj. celkem kuriózní argument, že z § 40 odst. 1 obč. zák. vyplývá, že „dohoda účastníků má přednost před formou, kterou vyžaduje zákon, jinak by zákonodárce formulaci „nebo dohoda účastníků“ do tohoto ustanovení nevložil“. Nejvyšší soud však samozřejmě setrval na svém názoru, že právní úkon, který nebyl učiněn ve formě, kterou vyžaduje zákon, je absolutně neplatný. Podle soudu dále ze zákona vyplývá požadavek dohody (tj. vícestranného právního úkonu), přitom věřitel svůj nárok opřel výlučně o jednostranný písemný závazek dlužníce sankci zaplatit. Pohledávka tak nebyla uplatněna po právu. *Celý text judikátu naleznete na internetové adrese <http://www.codexisuno.cz/Orc>*

JUDIKÁTY

Okamžité zrušení pracovního poměru pro předstíraný výkon práce

Dne 17. 10. 2012 vydal Nejvyšší soud rozsudek sp. zn. 21 Cdo 2596/2011. V této věci se propuštěný zaměstnanec dovolával neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru z důvodu předstíraného výkonu práce (ráno se přihlásil v docházkovém systému, odešel, a vrátil se až odpoledne, aby se z docházkového systému odhlásil), jelikož tato nepřítomnost na pracovišti nenaplnuje intenzitu zvláště hrubého porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci. Nejvyšší soud ČR tuto věc posoudil jako nepřímý útok na majetek zaměstnavatele (odčerpání části majetku zaměstnavatele bez odpovídajícího protiplnění), a útok na majetek zaměstnavatele představuje natolik významnou okolnost, že zpravidla již sama o sobě postačuje pro závěr o porušení povinností zaměstnance vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem. *Více na <http://www.codexisuno.cz/Ord>*

Posuzování inominátní smlouvy

Dne 24. 10. 2012 vydal Nejvyšší soud rozsudek sp. zn. 32 Cdo 3932/2010, v němž se zabýval důvody absolutní právní neplatnosti inominátní smlouvy podle (§ 269 odst. 2) obchodního zákoníku. Nejvyšší soud uvedl, že byt' obchodní zákoník nestanoví výslovně, tak jako občanský zákoník v ustanovení § 51, že smlouva, která není zvláště upravena, nesmí odporovat obsahu nebo účelu tohoto zákona, není pochyb o tom, že tento požadavek se uplatňuje též v oblasti obchodních závazkových vztahů. I na nepojmenované smlouvy podléhající režimu obchodního zákoníku se vztahují požadavky, které musí právní úkon splňovat, aby nebyl stížen neplatností, mimo jiné ustanovení § 37 odst. 2 a § 39 obč. zák., podle nichž je neplatný právní úkon, jehož předmětem je plnění nemožné nebo který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům. Nejvyšší soud tímto rozsudkem vytknul krajskému soudu v Ostravě, že se spokojil se zjištěním, že inominátní smlouva byla dostatečně určitá a že má tedy všechny náležitosti, ale nezkoumal již její případný rozpor se zákonem. *Více na <http://www.codexisuno.cz/Orb>*

Zdroj: CODEXIS®

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

(Pokračování ze stránky 2)

Jaké problémy z pracovního práva řešíte u vás v kanceláři nejčastěji?

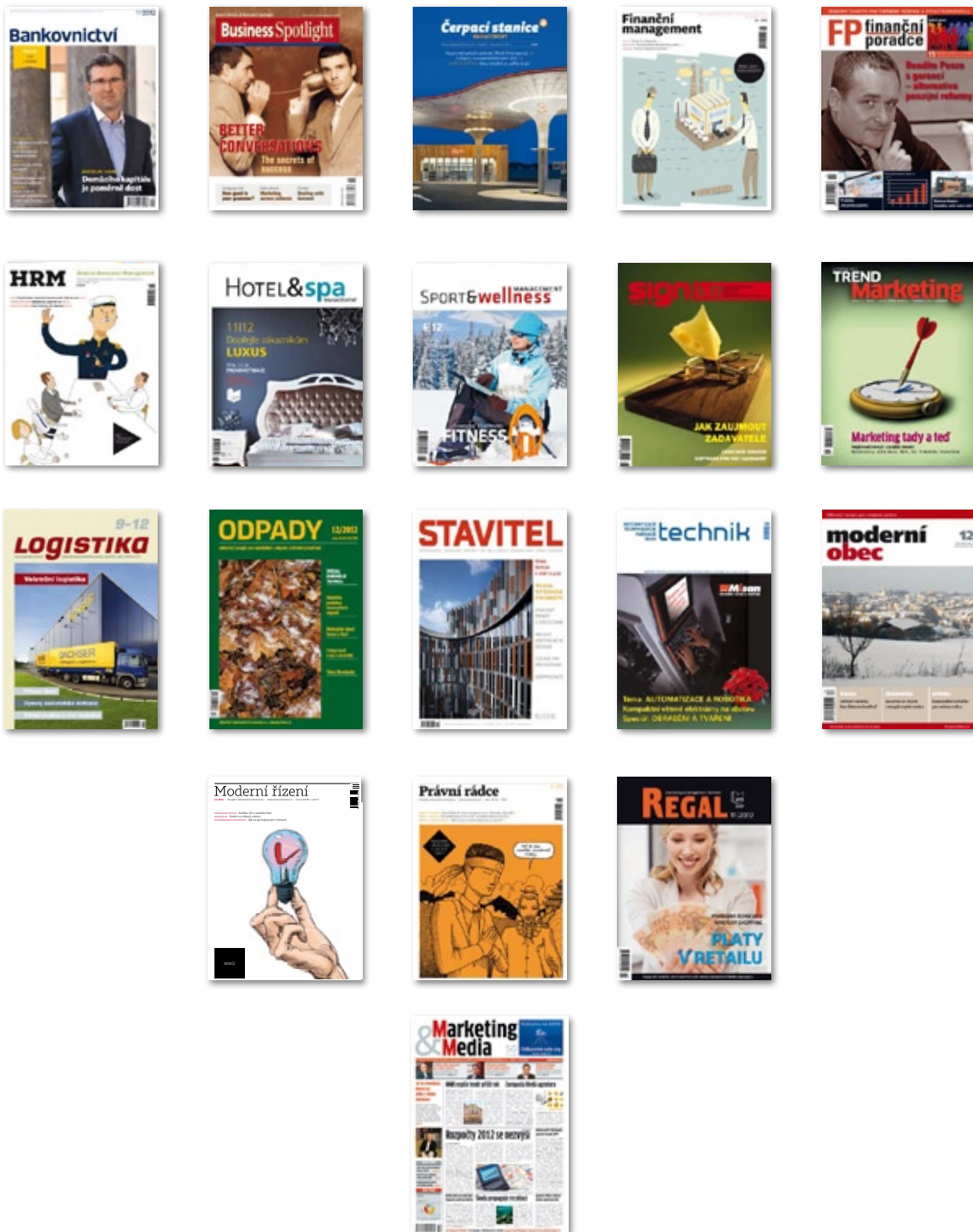
Standardní součástí naší práce je příprava dokumentů a poradenství při přijímání zaměstnanců a dále za trvání jejich pracovního poměru. Velkým dílem se věnujeme i propouštění. V souvislosti s propouštěním myslím platí, že to je nejrizikovější okamžik pro zaměstnavatele. Zatímco při sjednávání pracovních smluv se příliš chyb nedělá, může jakýkoliv nedostatek výpovědi firmu stát relativně velké peníze, zejména pokud jde o manažera.

To jsou tradiční věci, přidává se k nim ale v poslední době i něco specifického?

Hodně v posledních měsících řešíme takzvaný švarcsystém, zejména obranu proti kontrolám ze strany inspektorátů práce. Je s tím hodně práce a pro firmy jde o velmi rizikovou oblast. Máme v ní několik druhů klientů. Nejde jen o "zaměstnávání" lidí na živnostenský list, ale třeba také o dobrovolnickou výpomoc, zejména rodinnými příslušníky, kdy inspektoráty i často jasnou a bezproblémovou situaci posuzují jako švarcsystém. Jde většinou o malé rodinné firmy nebo podnikající živnostníky, pro které může být 250tisícová pokuta, která je nastavena jako minimální, likvidační. Třetí typ švarcsystému byl vymyšlen na Ministerstvu práce a sociálních věcí a souvisí s povinným uchováváním pracovních smluv a dohod. Čtvrtým typem švarcsystému, který ale neděláme, respektive jsme se setkali jen s jedním případem, je zaměstnávání cizinců ze třetích zemí bez povolení k pobytu nebo k zaměstnání.

**Vážení čtenáři,
právě čtete letošní poslední vydání newsletteru. Další číslo pro Vás připravíme 10. 1. 2013. Poté budete newsletter dostávat jako obvykle každých 14 dní.**

Přejeme Vám příjemné vánoční svátky a v novém roce zdraví, štěstí a pohodu.

Víte, že vydáváme 19 odborných časopisů?

Pokrýváme segment manažerských, finančních, obchodních, marketingových, technických a veřejnoprávních titulů. Vyžádejte si ukázkové číslo ZDARMA a ověřte si kvalitu obsahu a přínos pro Vaš osobní i profesní rozvoj.

Více na predplatne@economia.cz nebo na 800 11 00 22